

STEBĖSENOS SISTEMA PSICHIKOS SVEIKATOS CENTRAMS

VIEŠOJI KONSULTACIJA
JOGAILOS G.4, VILNIUS
Lapkričio 24, 2017

Aneta Buraitytė
Babora Butkutė

 Kurk
Lietuvai

VIEŠOJI KONSULTACIJA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

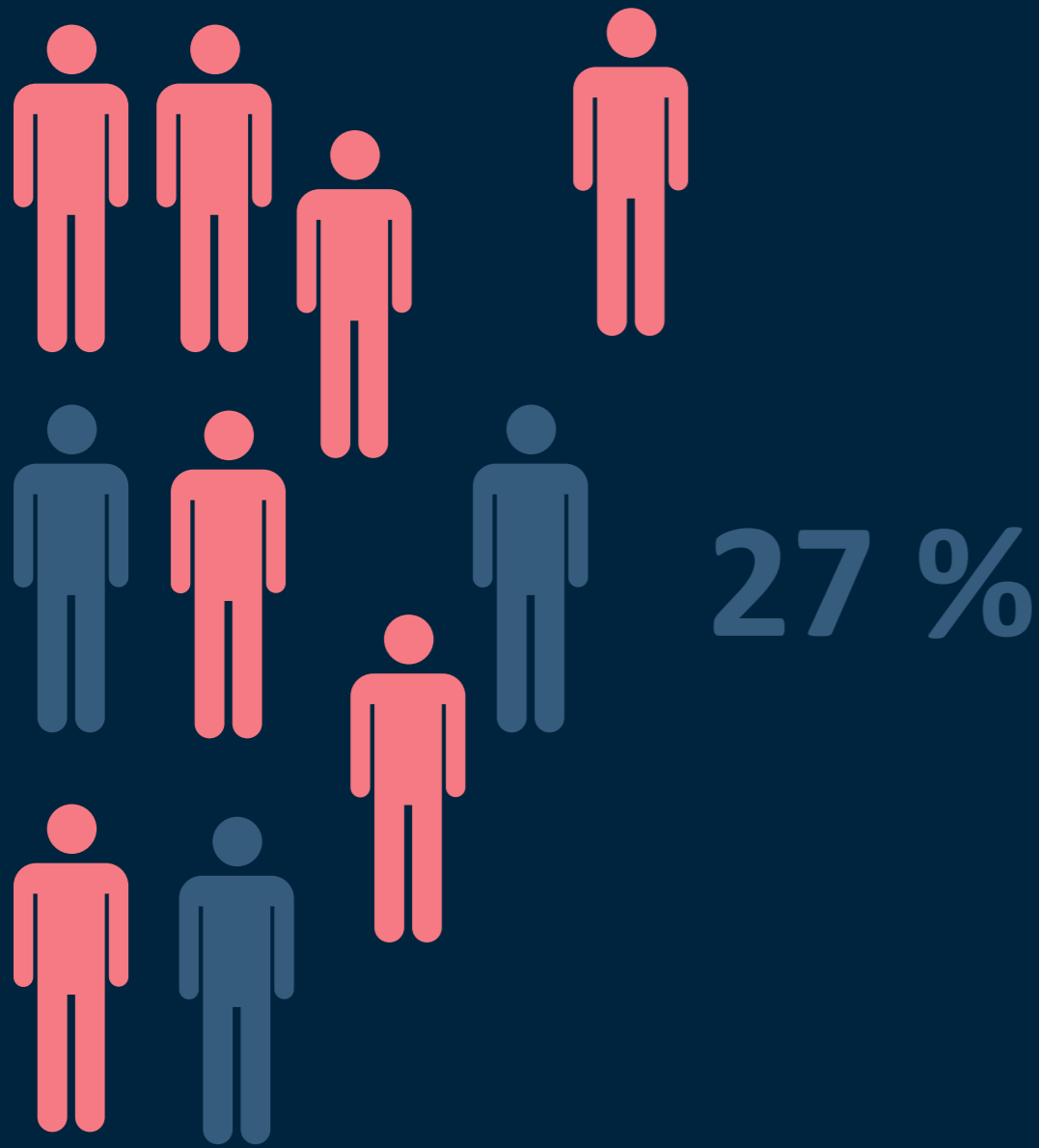
Tikslai:

Išsakyti suinteresuotųjų šalių pozicijas
Pradėti susitarimo, dėl rodiklių, procesą

Eiga:

Stebėsenos ir projekto pristatymas
Diskusija apie domenus/stebėtinas sritis
Rodiklių aptarimas paeiliui

ATOTRŪKIS

450 milijardų EUR
per metus

Dauguma dabartinių žinių
apsiriboja informacija
susijusia tik su gydymu
ligoninėse, tad
nepakankamai žinoma apie
bendruomenines ar
socialines paslaugas.

OPTIMALI PSICHINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGA

≠

TAI KAS YRA IŠ TIKRŲJŲ TEIKIAMA

JAV Medicinos institutas įvardija šias problematikas:

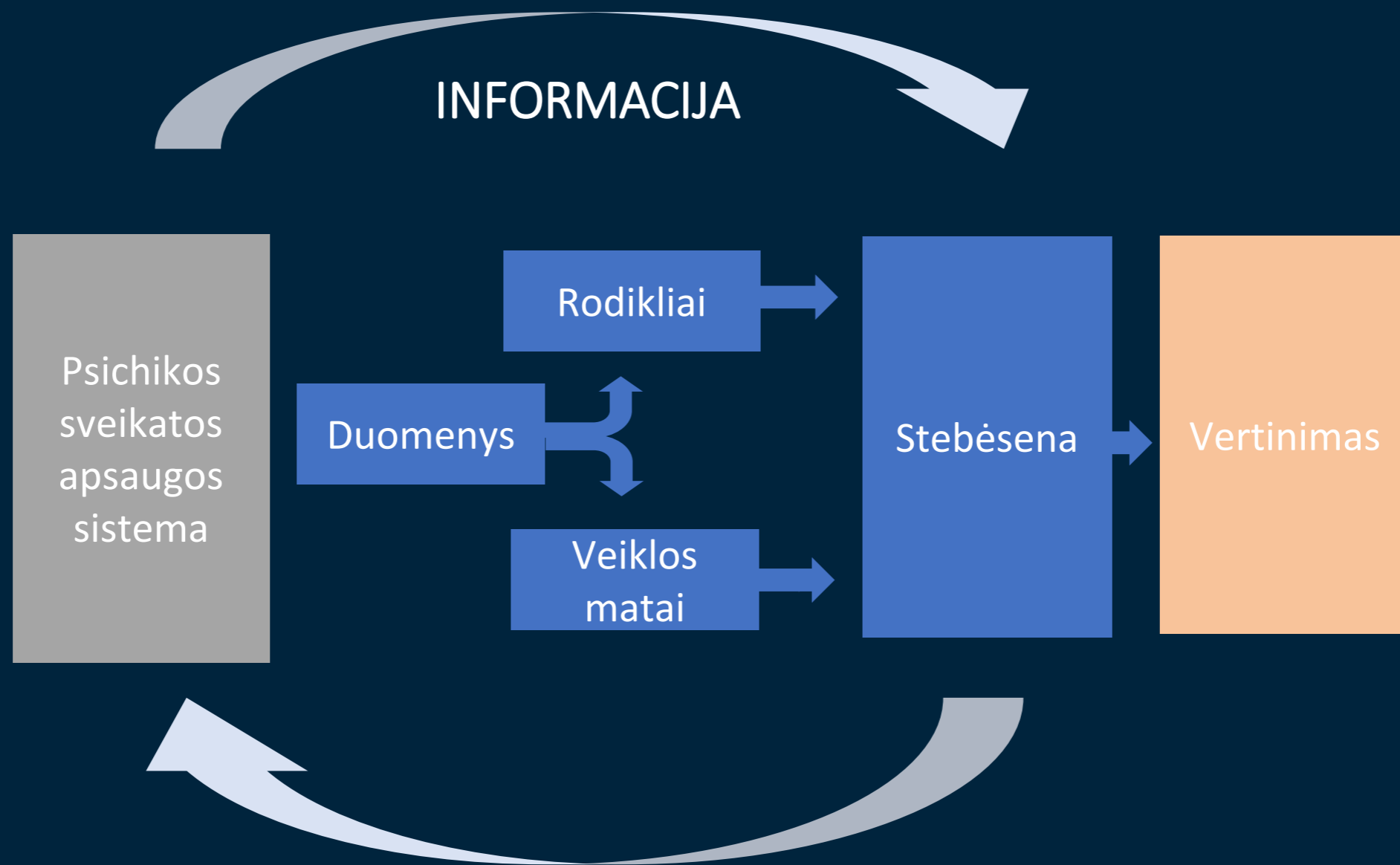
- Diagnozė ir gydymas yra atliekami laisvesne forma ir dažnai naudojami tyrimais nepagrįsti ar netgi kenksmingi metodai;
- Administracinės sistemos ir registrai nėra pakankamai išvystyti, centralizuoti ar apjungti su nacionalinėmis duomenų bazėmis;
- Kokybės matavimas ir paslaugų efektyvumas dažnai nėra matuojamas, nes trūksta bendrų standartų ir rodiklių;
- Konfidencialumas ir duomenų apsaugos įstatymai apsunkina informacijos kaupimo ir dalijimosi mechanizmus.

2014 metais, EBPO pabrėžė, kad...

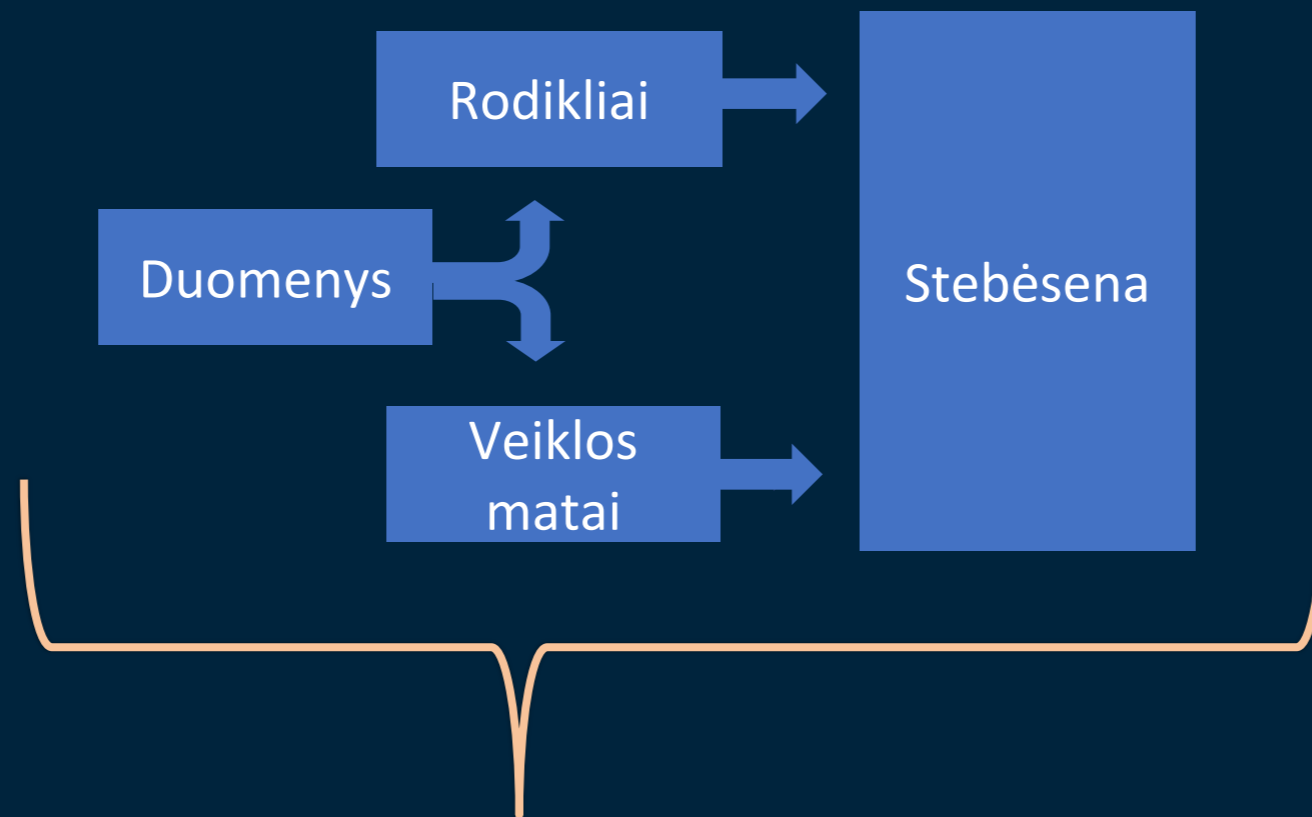
*...psichinės sveikatos sutrikimų
priežiūros kokybė ir toliau atsiliks
nuo kitų ligų, kol kokybės
nustatymui nebus naudojami
tinkami rodikliai ir surinkti tinkami
duomenys...*

STEBĖSENA = ĮRANKIS

Reguliarus esminių programos ar paslaugų elementų (įnašų, veiklos, rezultatų) stebėjimas.

PSO REKOMENDUOJA, KAD VISAPUSIŠKA KOKYBĖS STEBĖSENA TURĖTŲ APIMTI

Struktūrą (pvz. infrastruktūrą, personalą)

Procesus (pvz. paslaugų pobūdį ir kiekį, medikamentus)

Rezultatus (pvz., pagerėjusią būklę, gerovę, pasitenkinimą, sumažėjusius simptomus)

STEBĖSENA PADEDA ATSAKYTI

Paslaugų teikėjams, gydytojams

Ar teikiamos paslaugos yra naudingos?

Įstaigų vadovams

Ar įstaigos veikia efektyviai?

Politikams

Ar strategijos, prioritetai ir planai yra tinkamai įgyvendinami ir kokius rezultatus jie atneša?

Visuomenei, nevyriausybinėms organizacijoms, mokslininkams

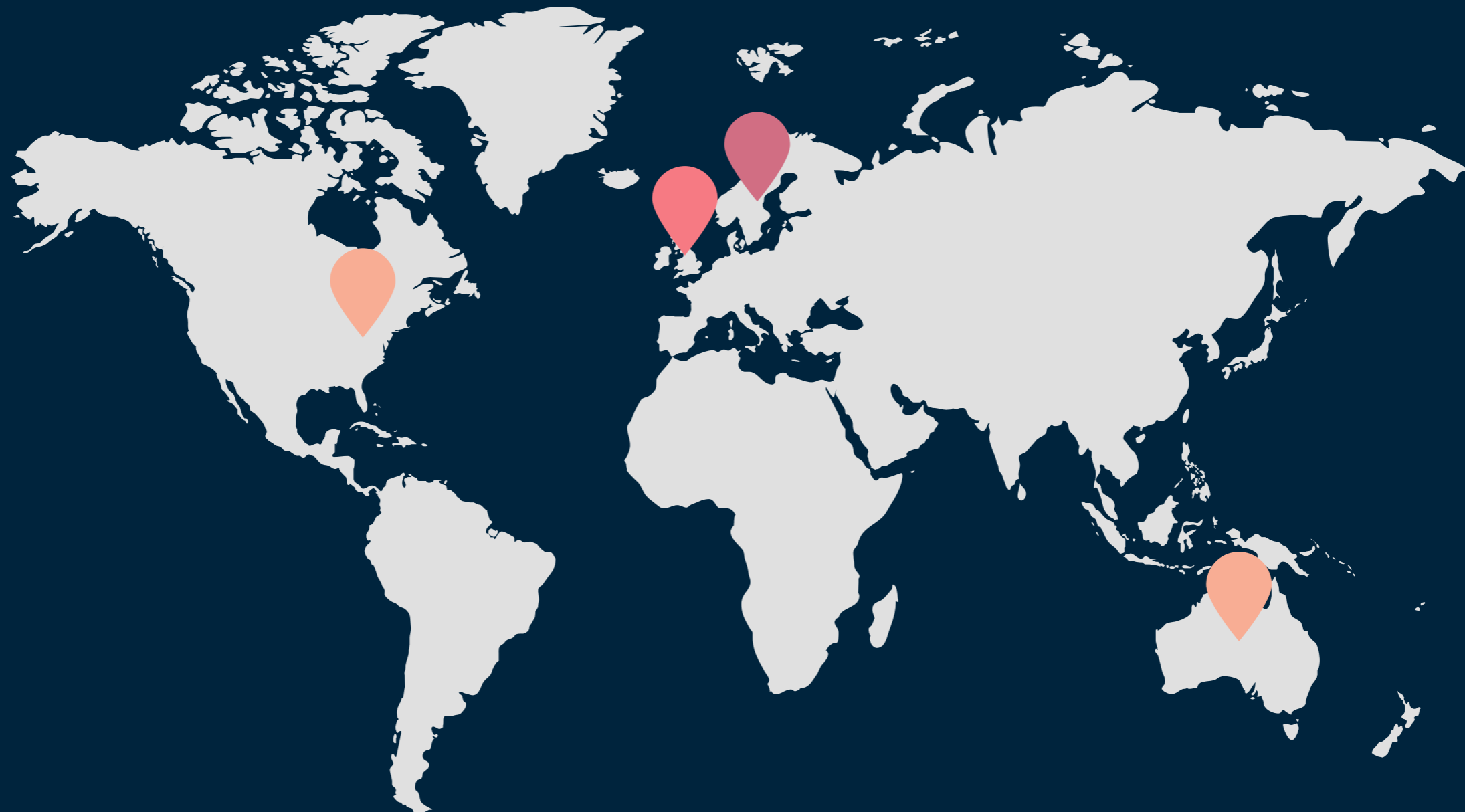
Ar sistema veikia priimtina ir ar ji tinkamai atstovauja žmogaus teises?

VISIEMS

Ar ribotos valstybės lėšos yra panaudojamos skaidriai ir efektyviai?

STEBĒŠENOS TENDENCIJOS UŽSIENYJE

STEBĖSENOS TENDENCIJOS UŽSIENYJE

PANAŠUMAI

- Svarbi kokybės gerinimo priemonė
- Lanksti, nuolat tobulinama
- Duomenys - rutininiai/administraciniai
- Rodiklių įvairovė
- Orientuota į pacientus
- Informacija ir duomenys prieinami ir viešinami (matinės ar dažnesnės ataskaitos, CVS, MS Excel)
- Naudojama lyginamosioms analizėms (benchmarking), atskaitingumui, formuoti politiką

TIKSLAS → KOKYBĖ

ANGLIJA

Įvairovė:

- Quality and Outcomes Framework
- NHS Outcomes Framework
- Mental Health Service Data Set

Improving Access to Psychological Therapies - DS Psichologinių paslaugų prieinamumo gerinimas:

Prieinamumas
Klinikiniai rezultatai
Gerovė
Darbingumas
Pacientų patirtis

Pacientų dalis, kurių būklė reikšmingai pagerėjo pagal standartines skales ir normatyvą.

Pacientų dalis, kuri gydymo metu įsidarbino ar pradėjo reikšmingą veiklą (pvz. studijas) pagal normatyvą.

Pacientų dalis, kurie buvo patenkinti jiems suteiktomis paslaugomis pagal normatyvą.

ŠVEDIJA

- Administraciniai duomenys
- Nuolatinės ir teminės
- Savanoriška
- **Apklausa „Atviras Palyginimas“**

Prieinamumas
Bendrinė veiklos koordinacija
Mokslu grįstos intervencijos
Paslaugų vartotojo vertinimas
Saugumas
Darbingumo kontekstas

Ar esama darbuotojų, su kuriais psichinę negalią turintys pacientai ir jų šeimos nariai gali susisiekti bet kuriuo paros metu, o darbuotojo atvykimas, esant būtinybei, būtų užtikrintas per 2 valandas?

Ar siūloma socialinės integracijos programa „Nepriklausomas gyvenimas“ psichikos negalią turintiems pacientams?

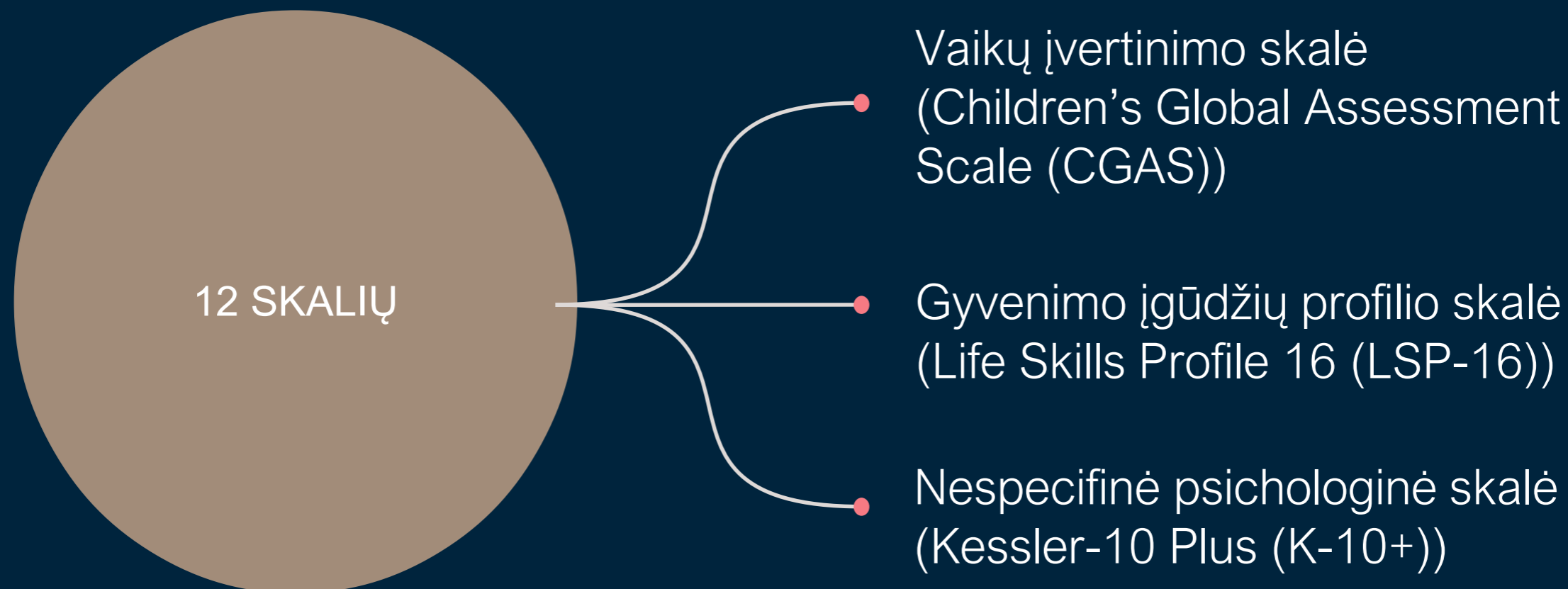
Ar bent vienas psichinę negalią turintis pacientas rado darbą?

AUSTRALIJA

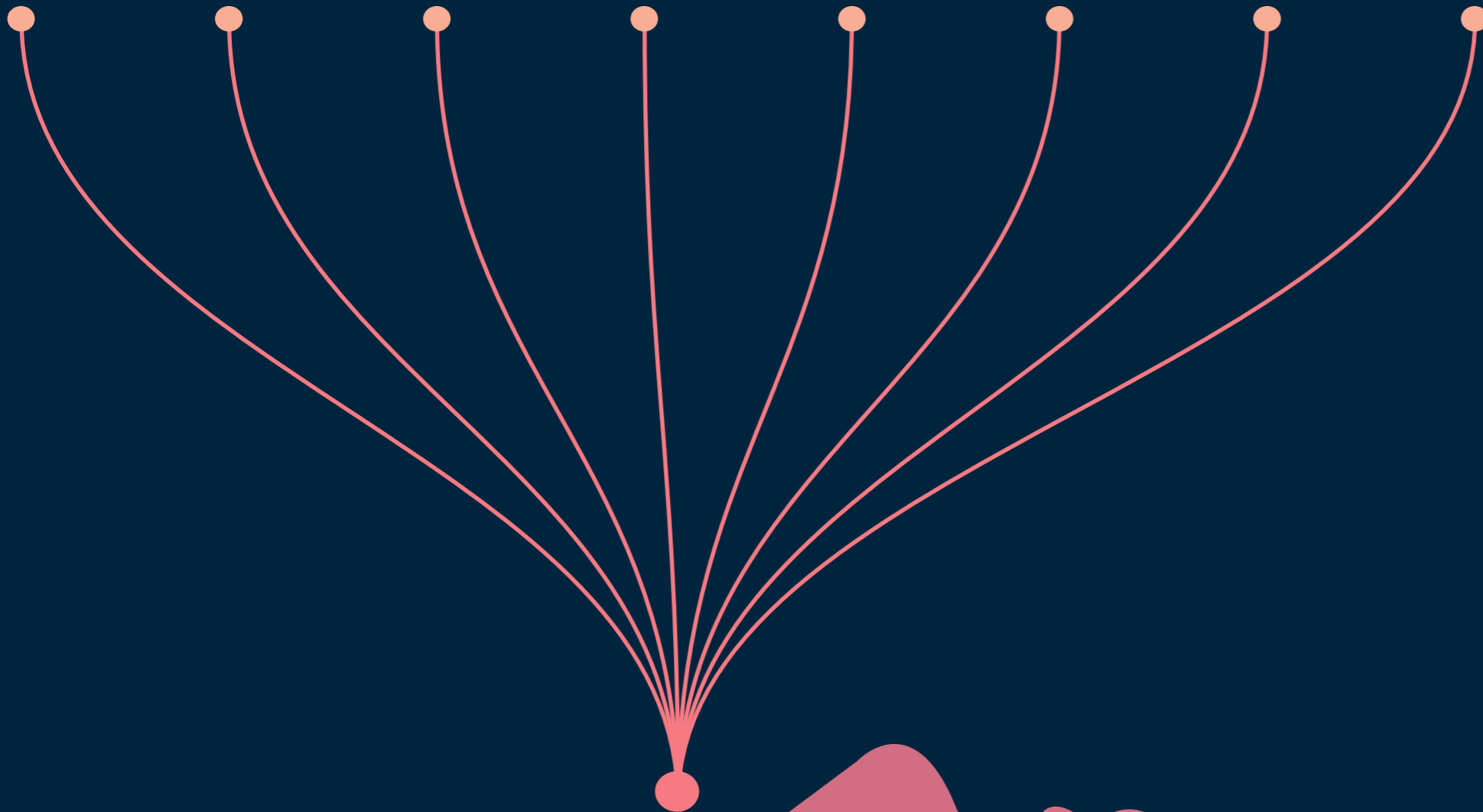

- 1992
- Besivystanti
- National Mental Health Performance Framework

Australian Mental Health Outcomes and Casemix Collection Framework /
Australijos psichinės sveikatos rezultatų ir „casemix“ sistema

PROJEKTO „STEBĒSEŅOS SISTEMA PSIHIKOS SVEIKATOS CENTRAMS“ APŽVALGA

2017-2018

Psichologui
Psichiatrui
20 000

Socialiniam
darbuotojui
25 000

4 EUR už žmogų

12 gydytojo ir
slaugytojo vizitų į
namus pas neįgalius
pacientus

Santykis
hospitalizacijos dėl
šizofrenijos atvejų ir
prisirašiusių prie
psichikos sveikatos
centro pacientų

Psichologui
Psichiatrui
Socialiniam
darbuotojui
17 000

5 EUR už žmogų

Psichosocialinis
vertinimas po
bandymo
nusižudyti

Individuali ir
grupinė
psichoterapijos
intervencijos

Santykis
hospitalizacijos dėl šizofrenijos
atvejų ir
prisirašiusių prie
psichikos
sveikatos centro
pacientų

DABARTINĖ STEBĖSENA

Forma Nr. 13

Savivaldybių ataskaitos

**Agreguoti duomenys
Etatų skaičius**

**Agreguoti duomenys
Finansinės detalės**

Nr.	Kiekybiniai vertinimo rodikliai	Planuojamas pasiekimas	Pasiekimo rezultatas
1.	1.1. Pacientų pasitenkinimo įstaigos teikiamomis paslaugomis lygis. 1.2. Skundų tendencijos	Informaciją pacientams atnaujinti informacijos stenduose kas ketvirtį. Išnagrinėti gautus skundus ir pareiškimus, nustatyti jų priežastis, stengtis kad skundų nebūtų. Atliekant pacientų nuomonės apie įstaigos teikiamas paslaugas anketinis monitoringas, įvertinti apklausos rezultatus, siekiant pagerinti įstaigos darbo kokybę, negauti nepatenkinamų įvertinimų.	Kvalifikacija keliama nuolat. Gautos 56 anketos, iš jų 43 asmenys įstaigos teikiamas paslaugas, jų kokybę darbuotojų darbą įvertino labai gerai, 13 asmenų- gerai. Skundų negauta.
2.	Asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo gerinimas (eilių pas specialistus mažinimas)	Paslaugos teikiamos kiekvieną dieną. Laukimo pas gydytoją eilė – 1 diena, būtinoji pagalba - be eilės.	Paslaugos teikiamos kiekvieną dieną. Laukimo pas gydytoją eilė – 1 diena, būtinoji pagalba - be eilės.
3.	Darbuotojų kaitos rodiklis	Siekti kuo mažesnės darbuotojų kaitos.	Įsteigtas socialinio darbuotojo etatas, priimtas 1 asmuo, atleisti nebuvo.
4.	Prioritetinių paslaugų teikimo dinamika	Mažinti hospitalizuotų dėl ligos (šizofrenija) asmenų skaičių, neviršyti 25 % nuo sergančių šia liga asmenų skaičiaus.	Rodiklio rezultatas 19 %
5.	Informacinių technologijų diegimo ir plėtros lygis (pacientų registracijos)	Interneto svetainę nuolat atnaujinti, teikiant aktualią informaciją. Ambulatorinių paslaugų	Nuolat atnaujinama įstaigos interneto svetainė www.jonpsc.lt , pateikiant aktualią informaciją. Darbuotojai dalyvauja Šiaulių TLK

Audito planas įvykdytas 100 %.
2014-01-29 įvykusiame darbuotojų susirinkime buvo išanalizuota metinė vidaus audito ataskaita. Buvo pristatytos atliktos 6 planinių vidaus audito ataskaitos.
1. Pristatytos pagrindinės nedarbingumo priežastys. Dažniausiai laikino nedarbingumo priežastimi yra vidutinio sunkumo ir sunki depresija.
2. Asmenų apsilankymų per 2013 m. skaičius pagal amžiaus grupes. Išvadoje pažymėta, kad suaugusių pacientų skaičius kasmet didėja dėl ligos.

1.3. užtikrinti, kad pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslauga būtų suteikta ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas, o esant suicidinio ir / ar savęs žalojančio elgesio rizikai, tą pačią dieną;

Psichikos sveikatos centre 2016 m. suteiktos paslaugos:

Suaugusiųjų psichiatro suteiktos konsultacijos	6915
Psichologo suteiktų paslaugų skaičius	1021
Psichikos sveikatos slaugytojų suteiktų paslaugų skaičius	4819
Socialinių darbuotojų suteiktų paslaugų skaičius	648

Psichiatrijos dienos stacionare 2016 m. suteikta 3099 paslaugos, apsilankiusių pacientų skaičius 120.

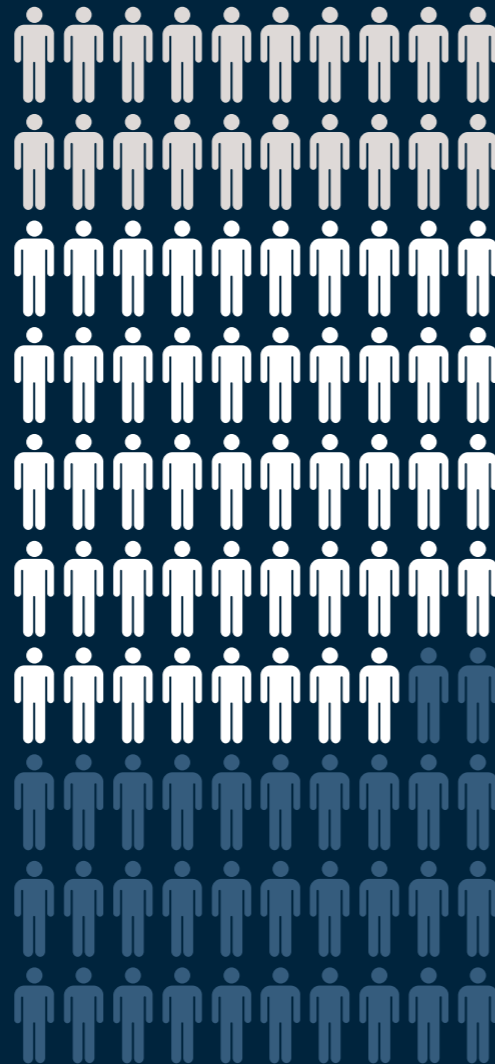
psichikos sveikatos priežiūros paslaugą. Labai džiugu, kad nuo 2015 m. rugsėjo mėn. mūsų psichikos sveikatos skyriuje pradėjo dirbti ką tik baigusi studijas nauja specialistė, turinti gydytojo vaikų ir paauglių psichiatro profesinę kvalifikaciją. Per ataskaitinį laikotarpį vaikų ir paauglių psichiatro paslaugomis pasinaudojo 141 pacientas, suteikta 141 paslauga. Kadangi aplinkiniuose rajonuose minėto specialisto nėra, prie PSPC psichikos sveikatos skyriaus gydytojų prisirašo ir kitų rajonų, esančių Kauno TLK aptarnavimo zonoje, gyventojai, kuriems reikalinga tokia paslauga. Gali atrodyti, kad gydytoja suteikė labai nedaug paslaugų, tačiau šios srities specifika yra labai sudėtinga ir reikalaujanti ypač daug laiko. Su vienu pacientu gydytojui tenka dirbti iki 1,5 valandos ir tai nėra vienkartinis susitikimas. Skyriaus darbuotojai taip pat konsultuoja pacientus, gulinčius

Socialinio darbuotojo paslaugos suteiktos 1334 pacientams.

Psichikos sveikatos centre eilę metų savo veiklą vykdo klubas „Padėk sau ir kitiems“. Klubo pirmininkė gydytoja psichiatrė [redacted]. Klubo veiklos tikslas – noras kovoti su psichikos sveikatos problemomis, integruotis į visuomenę. Šis klubas ir toliau vykdo projektą „Socialinės rehabilitacijos paslaugos neįgaliesiems bendruomenėje“.

visuomenę. Apie pacientų pasitenkinimą paslauga byloja jų raštiškos padėkos pacientų atsiliepimų knygoje bei įvairiomis meninės raiškos formomis sukurti darbai, tapę įstaigos reprezentavimo priemone, o svarbiausia – savižudybių mažėjimas.

KODĖL REIKIA LIETUVAI - I

32
2017

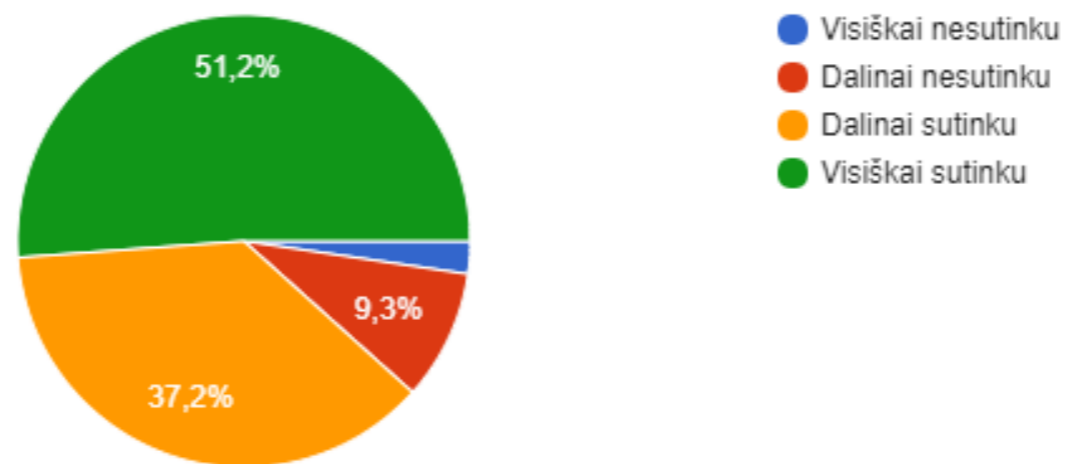
19.5
2020

KODĖL REIKIA LIETUVAI - II

Trūksta nekontaktinių valandų, administracinė veikla užima per daug laiko

43 atsakymai

SVEIDRA

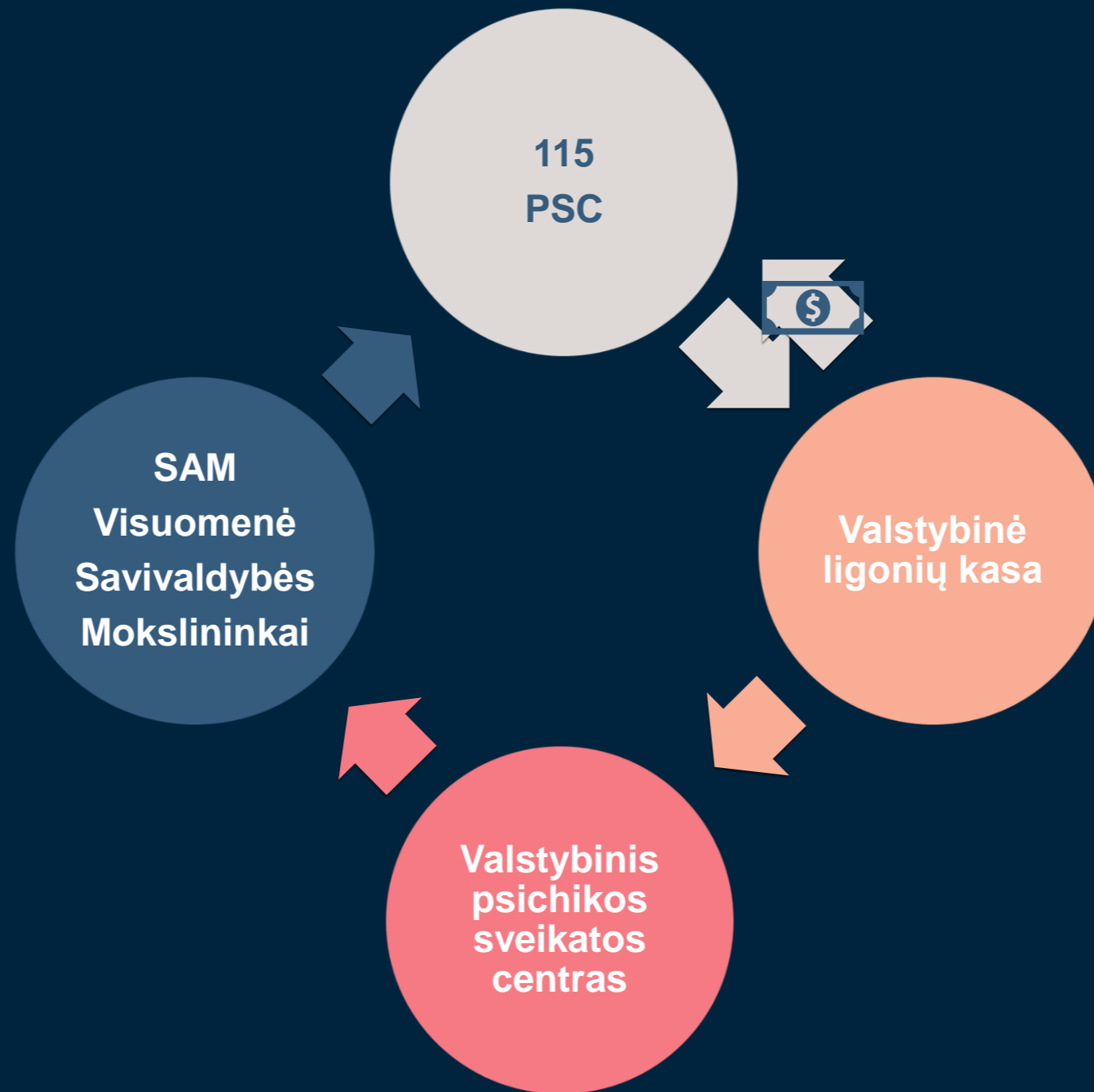
Kompensuojamų
vaistų
pavadinimas
Kiekis
Veiklioji medžiaga

Diagnozė
Kreipimosi
priežastis

Suteikta
paslauga
Suteikta
skatinamoji
paslauga

Amžius
Lytis

Pirašytų gyventojų skaičius
Specialistų etatai
Socialinio draustumo
statusas

TIKSLAI LAIKE

PROBLEMINĖS SRITYS + PRIORITETAI

Dauguma ekspertų ir PSC darbuotojų **VISIŠKAI SUTIKO**, kad:

- Per mažas atlygis PSC dirbantiems gydytojams ir kitiems specialistams
- Per didelis gydytojų darbo krūvis
- Trūksta resursų užtikrinti PSC darbuotojų psichinį atsparumą, gerovę ar saugumą
- Trūksta nekontaktinių valandų, administracinė veikla užima per daug laiko
- Trūksta resursų (laiko, žmogiškųjų išteklių, finansų) vykdyti paslaugoms ar veiklai, susijusiai su sveikos gyvensenos skatinimu ar prevencija

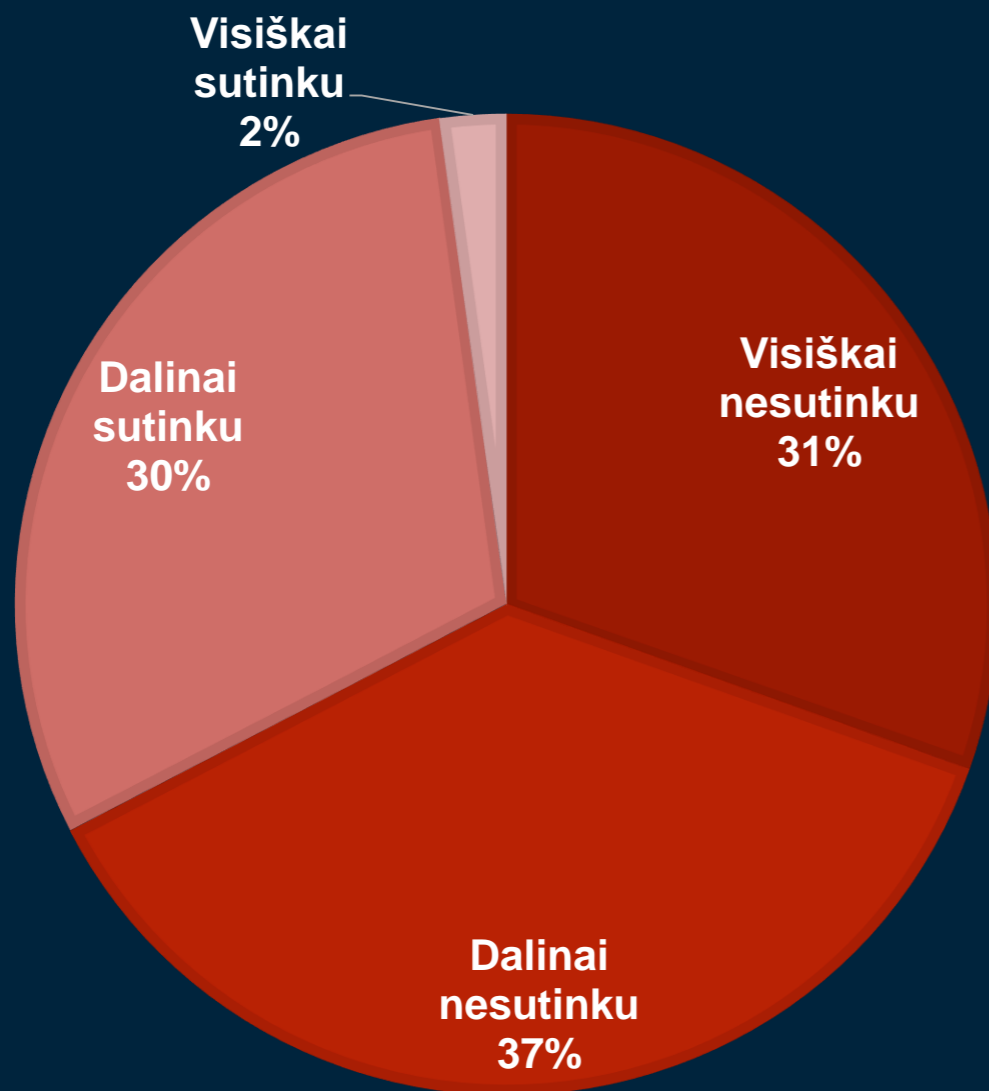
Dauguma ekspertų ir tiek PSC darbuotojų **DALINAI SUTIKO**, kad:

- Trūksta tikslinių ir mokslu pagrįstų metodikų psichiatrams
- Trūksta tikslinių ir mokslu pagrįstų metodikų psychologams

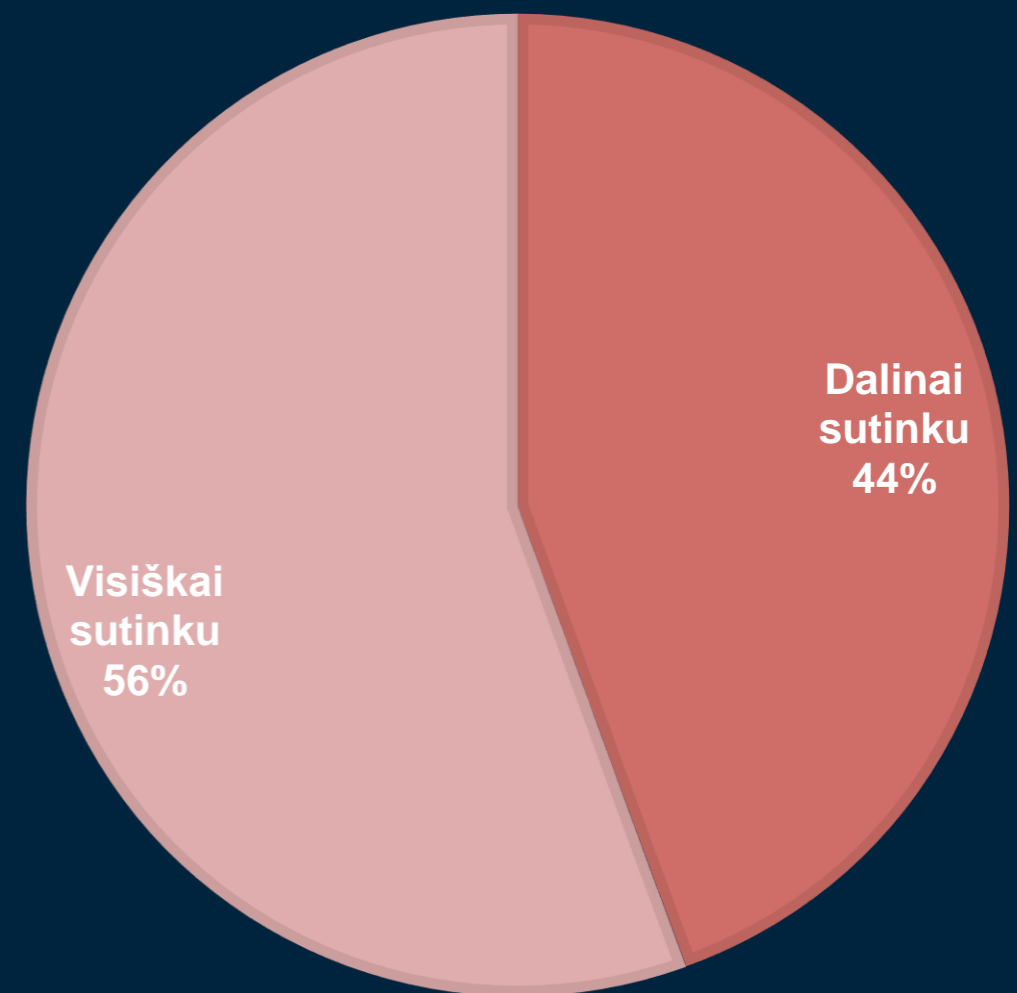

PROBLEMINĖS SRITYS + PRIORITETAI

PACIENTAI AR JŲ ŠEIMOS NARIAI NEĮTRAUKIAMI Į GYDYMO PLANAVIMĄ

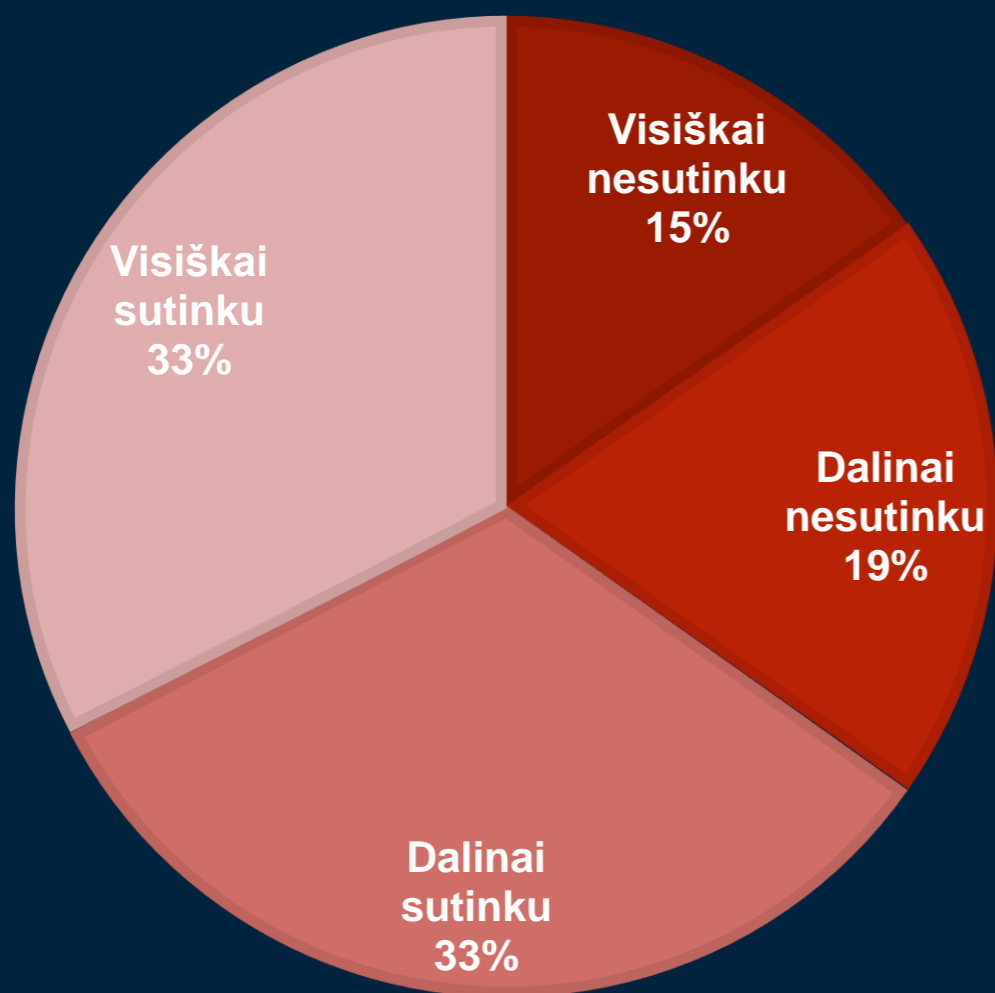
PSC

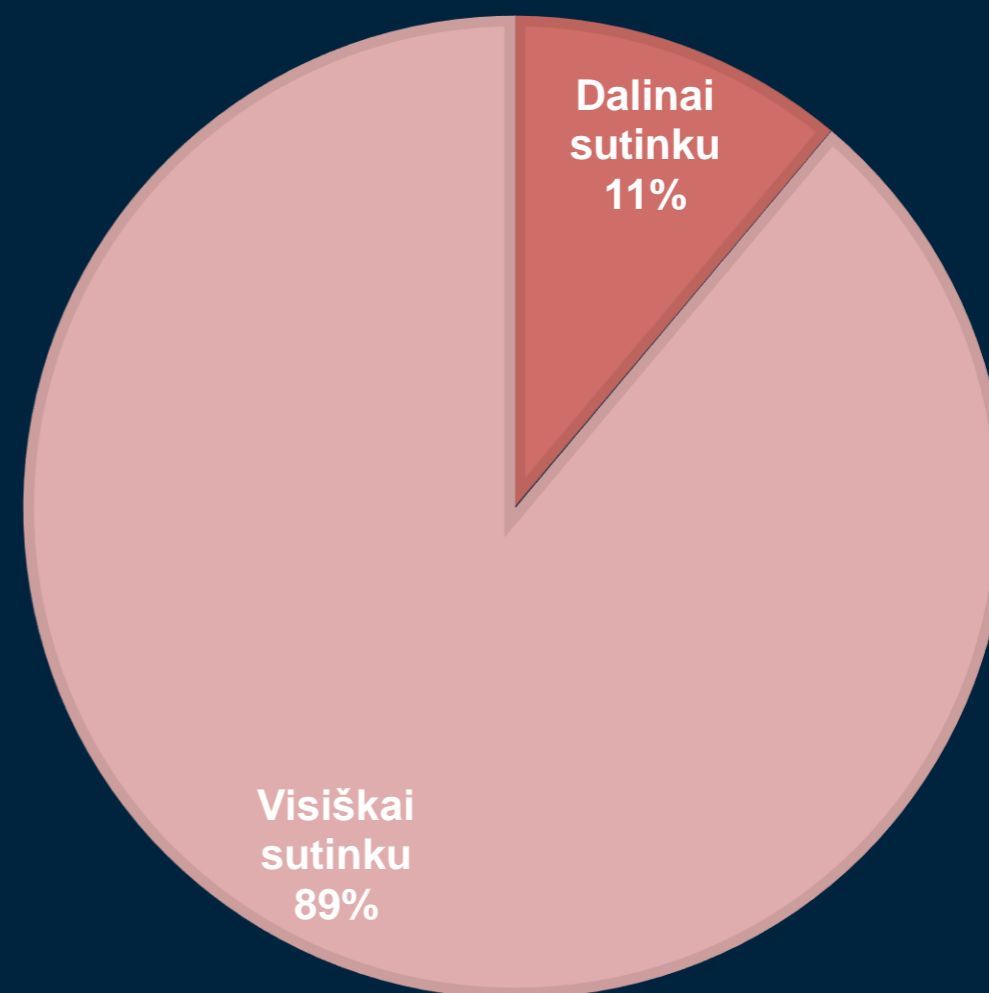
EKSPERTAI

PROBLEMINĖS SRITYS + PRIORITETAI

NETOLYGUS MEDIKAMENTINIO IR
NEMEDIKAMENTINIO GYDYMO SANTYKIS (VYRAUJA
MEDIKAMENTINIS GYDYMAS)

PSC

EKSPERTAI

DOMENAI

ĮNAŠŲ

POREIKIŲ

PROCESŲ

REZULTATŲ

The International Initiative for Mental Health Leadership (IIMHL)). Dalyvaujančios šalys - Australija, Anglija, Kanada, Naujoji Zelandija, Airija, Škotija, JAV ir Švedija. Iniciatyvos metu buvo surinkti **656** rodikliai, kurie vėliau suorganizuoti į 17 domenų ir 80 sub-domenų. Antrojoje fazėje rodikliai buvo susiaurinti iki **36**-erių matavimo konceptų

Europos psichiatrų asociacijos paruoštas rekomendacijų (**30**) gidas rodiklių sąrašui. Gido komanda iš 1459-ių susijusių straipsnių atrinko 15 esminių, pagal kuriuos ir buvo sukurtos rekomendacijos

Vokietijos psichiatrijos, psichoterapijos ir neurologijos draugija (DGPPN) sukūrė keturis tarpsektorinius kokybės rodiklius, skirtus bendriesiems psichikos sutrikimams, priklausomybei nuo alkoholio, demencijos, depresijos ir šizofrenijos.

EBPO ekspertų komanda surinko **134** rodiklius iš 24 šalių. Po atrankos buvo išskirti **24** rodikliai